

Darbo kodekso garantijos asmenims, kurie augina vaiką iki 3 metų

Valstybinė darbo inspekcija primena apie Darbo kodekse numatytą teisę darbuotojams, kurie turi šeiminių įsipareigojimų, pasinaudoti tam tikromis papildomomis garantijomis. Papildomos garantijos užtikrina geresnes galimybes siekiant suderinti šeimos gyvenimą ir profesinę veiklą, taip pat sudaro sąlygas bendrai abiem tėvams dalytis šeimos rūpesčiais ir skatina moteris dalyvauti darbo rinkoje.

Šeimos, auginančios vaiką (-us) iki 3 metų, – ta asmenų grupė, kuri gali pasinaudoti papildomomis garantijomis, ir tokiu atveju suteikiamos toliau aptartos garantijos.

Sutrumpinta darbo laiko norma. Darbuotojams, auginantiems vaiką iki 3 metų ir dirbantiems valstybės ar savivaldybių įstaigoje, kuri išlaikoma iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų arba valstybės ar savivaldybės įmonėje, viešojoje įstaigoje, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, arba Lietuvos banke, nustatoma sutrumpinta 32 valandų per savaitę darbo laiko norma, už nedirbtą darbo laiko normos dalį paliekant nustatytą darbo užmokestį. Visgi, akcentuoja Darbo teisės skyriaus vyriausioji specialistė Julija Vazgienė, ši sutrumpinta darbo laiko norma taikoma tik vienam iš tėvų (jtėvių) arba globėjų jų pasirinkimu, kol vaikui sukaks 3 metai. Sutrumpinta darbo laiko norma iki 32 valandų per savaitę taikoma darbuotojams, dirbantiems visą darbo laiko normą. Tiesa, sutrumpinta 32 valandų per savaitę darbo laiko norma taikoma ir darbuotojams, kuriems ir šiuo metu nustatyta sutrumpinta darbo laiko norma (mokytojams, dėstytojams, sveikatos priežiūros specialistams ir kt.).

Darbo sutarties nutraukimo apribojimai. Su darbuotojais, auginančiais vaiką iki 3 metų, darbo sutartis negali būti nutraukta darbdavio iniciatyva, jeigu nėra darbuotojo kaltės, t. y. kai darbuotojo atliekama darbo funkcija darbdaviui tampa perteklinė dėl darbo organizavimo pakeitimų ar kitų priežasčių, susijusių su darbdavio veikla; kai darbuotojas nepasiekia sutartų darbo rezultatų pagal numatytą rezultatų gerinimo planą; kai darbuotojas atsisako dirbti pakeistomis būtinosiomis ar papildomomis darbo sutarties sąlygomis arba keisti darbo laiko režimo rūšį ar darbo vietovę.

Teisė pasirinkti pamainą. Pamainomis dirbantys asmenys, auginantys vaiką iki 3 metų, turi teisę pasirinkti pamainą per dvi darbo dienas nuo darbo (pamainų) grafikų pranešimo.

Pirmenybės teisė pasirinkti kasmetinių atostogų laiką. Sudarant kasmetinių atostogų suteikimo eilę darbovietėje, pirmiausia atsižvelgiama į darbuotojų, auginančių bent vieną vaiką iki 3 metų, pageidavimus.

J. Vazgienė akcentuoja, kad tais atvejais, kai darbdavys nesilaiko Darbo kodekse numatytų nuostatų, darbuotojas turi teisę kreiptis į darbo ginčų komisiją. Dėl darbuotojams palankesnių sąlygų (papildomų naudų, garantijų) darbo sutarties šalys taip pat gali tartis kolektyvinėse sutartyse.

Kontaktams:
kommunikacija@vdi.lt

mob. + 370 698 73 025

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
Algirdo g. 19, LT-03607 Vilnius
www.vdi.lt

Konsultuojame:

el. paštu info@vdi.lt, [raštu](#) ir [VDI feisbuko paskyroje](#)
telefonu (8 5) 213 9772 (I–IV 9.00–15.00, V 9.00–14.00, pertrauka 12.00–13.00)
Žinote, kur dirbama nelegaliai? Praneškite [raštu](#), telefonu (8 5) 213 9772
arba per mobiliąją programėlę „Žinok teises“